

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-6/16/10

Ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Sirje Biin
Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht 11.05.2016 Tallinn
Ettekirjutuse adressaat – isikuandmete töötleja MOREK IT OÜ
e-posti aadress: morek@morek.ee
Isikuandmete vastutav ametiisik töötleja Juhatuse liige

RESOLUTSIOON:

Korrakaitseseaduse (KorS) § 28 lõike 1, isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 32 lõike 1, § 33 lg 2 punkti 4 ja § 40 lõike 1 alusel teen täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

- 1) sulgeda endise töötaja XXX e-postiaadress xxx@morek.ee;
- 2) saata Andmekaitse Inspektsioonile ettekirjutuse täitmise kinnitus.

Määrán ettekirjutuse täitmise tähtajaks 18.05.2016.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas valet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui isikuandmete töötleja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda isikuandmete töötleja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks isikuandmete kaitse seaduse § 40 lõike 1 alusel.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 40 lõike 2 alusel:

sunriraha 1200 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Andmekaitse Inspeksioonis on 25.02.2016 registreeritud XXX kaebus MOREK IT OÜ juhatuse liikme Indrek Reinsalu peale, kes vaatamata korduvatele pöördumistele ja sellele, et töösuhe kaebuse esitajaga on lõppenud juba xxxx, ei ole sulgenud e-postiaadressi xxx@morek.eu ja xxx@morek.ee. Küll aga on endisel tööandjal juurdepääs eelnimetatud meiliaadressidel toimunud kirjavahetusele, sh eraelulisele kirjavahetusele.

2. Eeltoodust tulenevalt alustas Andmekaitse Inspeksioon IKS § 33 lõike 5 alusel järelevalvemenetlust, mille käigus tehti 16.03.2016 MOREK IT OÜ-le ettepanek sulgeda viivitamatult eelnimetatud e-postiaadressid. Vastavalt haldusmenetluse seaduse §-le 40 andis inspeksioon enne otsuse tegemist MOREK IT OÜ-le võimaluse esitada omapoolsed selgitused, arvamused ja vastuväited.

3. Osahiing edastas 23.03.2016 vastused inspeksiooni küsimustele ja omapoolsed seisukohad, jättes täitmata ettepaneku e-postkasti xxx@morek.ee sulgemiseks.

ISIKUANDMETE TÖÖTLEJA VASTUS:

Teavitame käesolevaga, et e-mail xxx@morek.eu on juba mõnda aega suletud. E-maili aadress xxx@morek.ee on jätkuvalt avatud hoolimata asjaolust, et XXX on MOREK IT OÜ-ga töösuhe lõppenud. Vastused inspeksiooni küsimustele:

1. Mis alusel ja eesmärgil kasutatakse jätkuvalt XXX isikuandmeid sisaldavat e-postiaadressi?
2. Mis takistab eelnimetatud aadressi sulgemist?

Kõnealune e-maili aadress on jätkuvalt sulgemata MOREK IT OÜ sisejuurdaluse ja konfidentsiaalsusküsimuste tõttu, mis on seotud XXX töölt lahkumisega.

3. Kuidas tagatakse postkastis sisalduva isikliku kirjavahetuse sõnumisaladus ja isiku eraelu puutumatus olukorras, kus e-postiaadressi senisel kasutajal puudub sellele juurdepääs?

4. Kas, kellele ja mis alusel on edastatud e-postis sisalduvaid isikuandmeid?

Kõik tööga mitteseotud e-mailid on XXX edastatud ning XXX on olnud võimalus oma kontakte teavitada, et tema e-mail on muutunud. E-posti aadressile xxx@morek.ee saabuvad kirjad on kättesaadavad ja nähtavad ainult MOREK IT OÜ juhatuse esimehele Indrek Reinsalule ning mitte ükski teine töötaja vastava e-maili aadressiga seotud kontole ligi ei pääse. Isikliku sisuga kirjad on nende saabumisel edastatud vaid XXX.

5. Kas olete teavitanud XXX kõigist tema isikuandmete töötlemise juhtumitest (sh isiklike kirjade avamisest) ning väljastanud talle tema nõutud teabe?

Jah, olen teavitanud XXX kõigist tema isikliku sisuga e-mailidest ning edastanud need talle.

Peame siinkohal vajalikuks välja tuua, et nii ettevõttes MOREK IT OÜ kui ka temaga seotud ja MOREKi nime kandvates teiste riikide ettevõtetes (Läti, Leedu, Soome, Poola, Tšehhi Vabariik) on ühine ja läbiv põhimõte, et ettevõtte e-mailiaadressid on töötaja eesnimi@morek.eu (või vastava riigi tähis). Seetõttu ei saa me välistada sellesama e-maili edaspidist kasutamist tulevikus, kui näiteks sama eesnimega töötajaga töösuhe sõlmitakse. Töösuhete lõpetamisel küll tavapäraselt sulgeme töötaja e-maili aadressi, kuid sama eesnimega töötaja tööle võtmisel avatakse varem suletud e-mail uuesti. Seda on MOREK IT OÜ 12-aastase tegutsemisajaloo juures ka korduvalt praktikas esinenud, kus sama eesnimega e-maili aadressi on aastate jooksul kasutatud mitme sama eesnimega erineva töötaja poolt. Seetõttu oleme kõikidele oma töötajatele tööle asumisel teavitanud, et tegemist on tööalaseks kasutamiseks mõeldud e-mailiga. Kui töötaja on oma tööalast e-maili aadressi kasutanud siiski ka isiklikuks otstarbeks, on ta seda teinud omal vastutusel, tööandjaga seda kooskõlastamata ning kokkulepet rikkudes. Juhul kui töötaja töölt on lahkumas ning on oma tööalast emaili aadressi siiski kasutanud isiklikul otstarbel, on see töötaja kohustus vastavaid kontakte teavitada.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 10 lõike 1 kohaselt on isikuandmete töötlemine lubatud üksnes andmesubjekti nõusolekul, kui seadus ei sätesta teisiti. Isikuandmeteks on mis tahes andmed tuvastatud või tuvastatava isiku kohta, sealhulgas ka meiliaadressis kasutatav eesnimi.

Andmete töötleva väitel on e-postkast avatud kaebaja töölt lahkumisega seotud sisejuurdlustega ning nähtav üksnes juhatuse esimehele.

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse üldistele põhimõtetele¹ saab isikuandmeid koguda vaid ausal ja seaduslikul teel. Kuna töötaja e-postkasti avatuna hoidmiseks pärast töösuhte lõppu ei ole seadusest tulenevat alust, siis saab seda avatuna hoida üksnes töötaja IKS §-le 12 vastava nõusoleku alusel. Kui lahkuv töötaja nõusolekut ei anna, tuleb e-postkast kohe peale töösuhte lõppemist sulgeda. Vastasel juhul töödeldakse töötaja ja potentsiaalselt ka kolmandate isikute isikuandmeid ilma õigusliku aluseta. Esiteks töödeldakse töötaja isikuandmeid juba ainuüksi seeläbi, et e-postiaadress sisaldab töötaja nime. Teiseks ei saa kunagi välistada, et töötaja e-postiaadressile saadetakse isikliku sisuga kirju, isegi siis, kui töötajal on keelatud kasutada e-postkasti isiklikul otstarbel. Töötajatele kehtestatud reeglid ei ole teada ega täitmiseks kohustuslikud kolmandatele isikutele. Selliste kirjade kaudu töötleb tööandja töötaja ja kirja saatja isikuandmeid, milleks peab samuti olema õiguslik alus.

Igasugune isikuandmete töötlemine peab olema eesmärgipärane. Tavapärane on, et e-postkasti kasutamise õigus antakse töötajatele tööülesannete täitmiseks. Olukorras, kus töötajaga on töösuhe juba poolteist aastat tagasi lõpetatud, ei saa temanimelise postkasti kasutamine olla seotud esialgse eesmärgiga - tööülesannete täitmiseks.

Kuna praegusel juhul kogutakse postkasti avatuna hoidmisega andmeid ka pärast töösuhte lõppu, need ei saa olla seotud konkreetse töötaja tööülesannetega ning kasutamine ei vasta esialgsele eesmärgile, on rikutud ka isikuandmete töötlemise minimaalsuse ja kasutamise piiramise põhimõtet.

MOREK IT OÜ märgib inspeksioonile saadetud vastuses, et nad ei saa välistada sama e-maili kasutamist tulevikus – sama eesnimega inimese tööle asumisel avatakse varem suletud e-mail uuesti. Juhime siinkohal tähelepanu, et küsimus ei ole üksnes postiaadressis sisalduvas nimes, vaid suurelt jaolt postkasti sisus, kus töökirjade kõrval võivad olla ka isiklikud kirjad. Seetõttu ei ole aktsepteeritav endise töötaja suletud postkasti avamine uuele töötajale koos ligipääsu andmisega selle sisule. Tehniliselt on võimalik ja vajalik selle sisu kustutamine juba eelmise samanimelise isiku töölt lahkumisel. Isikuandmete kaitse seaduse kohaselt lasub isikuandmete töötlejal (antud juhul tööandjal) kohustus kujundada ettevõtte töökorraldus niisuguseks, et see võimaldaks täita andmekaitse nõudeid.²

Ka vastuses väidetu, et endise töötaja postkastile on ligipääs ainult ühel inimesel, ei tee selle avatuna hoidmist kuidagi õiguspärasemaks.

Kuna MOREK IT OÜ ei täitnud inspeksiooni 16.03.2016 teates antud tähtajaks ettepanekut sulgeda e-postkast xxx@morek.ee, mistõttu jätkub isikuandmete kaitse seaduse rikkumine, teeb inspeksioon talle ettekirjutuse koos sunniraha hoiatusega.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sirje Biin

vaneminspektor

peadirektori volitusel

¹ Isikuandmete kaitse seadus (IKS) § 6

² IKS § 25 lg 2 p 7